

[B] **EEN ZONDAGSKIND IN DE DIPLOMATIE.
COEN STORK, DE “RODE AMBASSADEUR”**

De Nederlandse oud-diplomaat Coen Stork (1928) liet de volgens hem meest belangwekkende hoofdstukken uit zijn autobiografie optekenen door zijn landgenoot Peter Henk Steenhuis (1969), neerlandicus en journalist-publicist. Om voor één keer twee clichés tegelijk te gebruiken: het boek leest als een trein én als een jongensboek. *De rode ambassadeur*, de sympathiek bedoelde geuzennaam waarmee hij zich aan het lezerspubliek presenteert, kreeg de sociaal bewogen en politiek-maatschappelijk links georiënteerde Stork toebedeeld van een Amerikaan toen hij tussen 1982 en 1987 ambassadeur was in Cuba. Hoewel zijn eigen moeder haar zoon ooit “salonlinksigheid” aanwreef, beschouwt Stork deze typering – getuige de titel van zijn memoires – tot op heden als een eretitel. Stork hanteerde dan ook een voor zijn beroepsgroep nogal ongebruikelijke standaard: “Een goede diplomaat doet niet alleen verslag van wat hij ziet of hoort, maar zet zich ook persoonlijk in, laat zien wie hij is, wat hij goed vindt, slecht vindt. Een diplomaat probeert na te gaan of wat er in een land speelt tegen zijn gevoel van menselijkheid ingaat of niet. En of tegen een eventuele overtreding daarvan geprotesteerd moet worden.” Storks hoopvol twijfelende conclusie over de poging van Salvador Allende (1908-1973) om “langs parlementaire weg een socialistische maatschappij in Chili te verwezenlijken”, is in dit verband eveneens veelzeggend: “Zou het dan toch mogelijk zijn om binnen de democratie een socialistische maatschappij op te bouwen?”

Stork, telg uit een welgestelde en areligieuze fabrikantenfamilie, trad na een hobbelige, onbekommerde en langdurige studietijd in 1960 toe tot de Nederlandse diplomatieke dienst en bleef in functie tot 1993. Aan het begin van zijn loopbaan betuigde hij als medewerker van de Nederlandse ambassade in Zuid-Afrika openlijk zijn steun aan de antiapartheidsactivisten van het ANC en volgde hij in 1964 van nabij het proces dat leidde tot de jarenlange opsluiting van de latere president Nelson Mandela (1918) en een aantal van diens naaste medestanders. In *De rode ambassadeur* gaat Stork vooral uitvoerig in op de omverwerping van het regime van Nicolae Ceaușescu (1918-1989) in

Roemenië eind 1989, waarin hij als ambassadeur een internationaal niet onopgemerkt gebleven rol speelde ten gunste van de machtswisseling. Ook zijn analyse van het optreden en de figuur van de Argentijnse president Juan Perón (1895-1974), en meer nog van het nogal hybride peronisme, dat hij tijdens de vroege jaren 1970 ter plekke observeerde, levert interessante en verhelderende lectuur op. Stork stelt daarnaast vast “dat Castro’s revolutie iets bijzonders was – in Latijns-Amerikaanse context”. In zijn voorlopige eindoordeel over “het Cubaanse experiment” probeert hij echter al te zeer de kool en de geit te sparen: “Het is kiezen uit twee kwaden, maar als ik destijds gedwongen was, zou ik niet weten wat ik gekozen had. En ik zou nog steeds in dubio staan.” Tussen de uiteenzettingen en de verhalen over zijn diplomatieke ervaringen door haalt Coen Stork, zelf twee keer getrouwd en vader van enkele kinderen, herinneringen op aan zijn familie. In het bijzonder aan zijn ouders, maar onder meer ook aan zijn grootvader langs moederszijde, die kunstschilder was en aan een overgrootvader die in de negentiende eeuw parlements lid was namens de liberale partij.

De rode ambassadeur is een boeiend boek over meestal niet echt aangename of opbeurende internationale gebeurtenissen en ontwikkelingen. Het leest bijzonder vlot, maar de ondertitel, *De twintigste eeuw door de ogen van Coen Stork*, klinkt toch iets té promotioneel en is bovendien niet helemaal in overeenstemming met de inhoud van deze “geautoriseerde biografie”.

NICO VAN CAMPENHOUT

PETER HENK STEENHUIS, *De rode ambassadeur*.

De twintigste eeuw door de ogen van Coen Stork, Amsterdam,

Athenaeum - Polak & Van Gennep, Amsterdam, 2012,

239 p.
